

udtalt under Toldforhandlingerne, at han indsaa Billigheden af, at man støttede det danske Arbejde paa den Maade ved at betale indtil en halv Snes Procent mere for det. Men der er Folk, som ikke forstaa det. Der er en stor Del Stats-embedsmænd, som rundt om i de forskellige Administrationsgrene skulle foretage Anskaffelser, og som meget tidt have Bevillingerne knapt tilmaalte og have en stærk Opfordring til at spare. Og naar saadan en Mand, en militær eller civil Embedsmand, skal foretage en Anskaffelse paa 10,000 Kr. og i Stedet for kan faa den for 9,500 Kr. eller 9,700 Kr., eller hvad det er, finder han naturligvis, at det for ham er en Besparelse, han kan vente Ros af sit Departement for at faa gennemført, og saa gør han det. Men jeg vil henstille til den høje Regering, om ikke den, naar der kunde gives Lejlighed dertil, vilde indskærpe de forskellige Administrationsgrene, at der er Grænser for Sparsommeligheden, og at de Grænser, jeg her har antydnet, ikke maa overskrides, saa man ikke bilder sig ind at spare ved at anskaffe fremmed Arbejde med en ringe Besparelse, idet man derved gaar Glip for Landet af den Bruttoindtægt og for Staten af de Skatter og Afgifter, der vilde flyde af, at Arbejdet blev i Landet.

Der er i de senere Aar dannet en Forening, som særlig befatter sig med at virke i den store Befolkning for at fremme Benyttelse af dansk Arbejde. Det er paa en Maade ikke en selvstændig Institution, det er en af de mange Forgreninger, hvori Næringslivet her i Landet deler sig, men den har paataget sig det som sin Specialitet. Det er mig bekendt, at den har henvendt sig til den tidligere Indenrigsminister og søgt Stats-tilskud til sin Virksomhed. Som Forholdene ere i Øjeblikket, forstaaer jeg, at Foreningen har ringe Haab om, at der vil blive givet en ny Bevilling til et saadant Øjemed. Men alligevel tillader jeg mig at lægge Regeringen ogsaa dette paa Sinde. Men skulde det paa Grund af de nuværende finansielle Forhold ikke kunne overkommes, er Hovedsagen, som jeg allerede har sagt, den, at der rundt om i Administrationen slaas til Lyd for Forstaaelsen af dette, at det er en misforstaaet Sparsommelighed, naar Staten sparer nogle faa Procent ved at foretage sine Anskaffelser i Udlandet.

Der er en enkelt Ytring fra den højtærede Konseilspræsident forleden, jeg kort vil omtale, en Ytring, som er bleven omtalt og angreben fra anden Side. Det er

den Ytring af den højtærede Konseilspræsident, hvori han bebudede, at han ønskede at foretage visse Skridt for at forandre den Skatteomlægning, der har fundet Sted mellem Hartkorn og Ejendoms-skyld. Jeg skal ikke indlade mig paa Principspørgsmaalet om Hartkorn eller Ejendomsskyld, men den højtærede Konseilspræsident nævnte særlig de smaa Ejendomme paa Landet og ikke mindst Landhaandværkerejendommene, og det bringer mig til at nævne her, at netop den Uret, den højtærede Konseilspræsident berørte, er bleven paatalt af de vedkommende Landhaandværkere selv og deres Organisationer ved gentagne Henvendelser til Rigsdagen, blandt andet i en Adresse af 1902, og den er bleven paatalt med nogen Grund. Ved de store Skattereformer, man gennemførte, var det Hensigten paa Grund af Landbrugets daværende trykkede Forhold at lette Landbrugets Skattebyrde, og det gjorde man ved Afskaffelse af Hartkornsskatterne og Indførelse af nogle nye Skatter. Ved den Lejlighed blev Hartkornsejernes Skattebyrde lettet med saadant noget som omtrent 5 Mill. Kr., og dette Beløb blev fordelt paa Formue- og Indtægtsskat i København, i Købstæderne og paa Landet selv. Det var der nu ikke noget at sige til, naar man vilde foretage et Systemskifte, eller, hvis der var noget at sige dertil, som nok var muligt, vil jeg ikke gøre det her, for jeg vil ikke indlade mig paa et saa vidtløftigt Emne. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at med Hensyn til Ejendomsskatterne var der nogle Mennesker her i Landet, for hvem Bevægelsen kom til at gaa i stik modsat Retning. Det var dem, der havde disse Ejendomme paa Landet, som vare bygningsafgiftspligtige. De bleve ganske vist fritagne for Bygningsafgiften, men i Stedet for fik de Ejendomsskyld baade til Staten og Kommunen, og Forholdet var i runde Tal omtrent det, at de bleve fritagne for en Bygningsafgift paa godt 800,000 Kr. og fik en Ejendomsskyld i Stedet for til 1,400,000 Kr., saa at de fik en Skatteforøgelse paa deres Ejendomme af omtrent 600,000 Kr. En lille Smule blev der læmpet paa det, saa vidt jeg erindrer, i sidste Øjeblik ved nogle smaa Nedsættelser, og derved kan dette Forhold være blevet mildnet noget, men ikke nævneværdigt, og netop derfor satte denne Samfundsklasse sig i Bevægelse, støttet af sine Standsfæller i Byerne, for at gøre opmærksom paa det underlige og urimelige i, at den blev den eneste Samfundsklasse i Landet, som fik